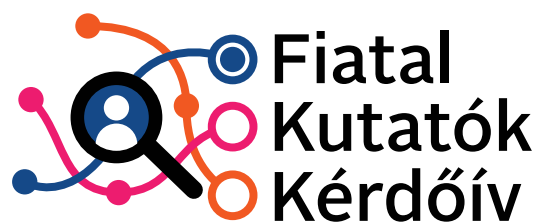

A FIATALOK HELYZETE AZ AKADÉMIAI PÁLYÁN

MELLÉKLET

Az FKA 2021-ben készült
felmérésének eredményei

**FIATAL KUTATÓK
AKADÉMIÁJA**

Budapest, 2022

Szerzők

Németh Brigitta	<i>a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont tudományos segéd-munkatársa</i>
Munkácsy Balázs	<i>a Budapest Szakpolitikai Elemző Intézet junior kutatója, a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola doktorandusz hallgatója</i>
Vida Zsófia Viktória	<i>a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály tudományos munkatársa</i>
Fröhlich Georgina	<i>az Országos Onkológiai Intézet sugárfizikusa, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tudományos főmunkatársa, a Fiatal Kutatók Akadémiája vezetőségi tagja</i>
Hatvani István Gábor	<i>a Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont tudományos főmunkatársa és az Eötvös Loránd Tudományegyetem óraadója, a Fiatal Kutatók Akadémiája tagja</i>
Tóth György	<i>a Pécsi Tudományegyetem docense, a Fiatal Kutatók Akadémiája vezetőségi tagja</i>
Solymosi Katalin	<i>az Eötvös Loránd Tudományegyetem adjunktusa, a Fiatal Kutatók Akadémiája társelnöke</i>
Máté Ágnes	<i>a Szegedi Tudományegyetem posztdoktor kutatója, a Fiatal Kutatók Akadémiája vezetőségi tagja</i>
Lőrincz László	<i>a Budapesti Corvinus Egyetem és a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont tudományos főmunkatársa, a kutatás szakmai tanácsadója</i>
Lengyel Balázs	<i>a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont és a Budapesti Corvinus Egyetem tudományos főmunkatársa, a Fiatal Kutatók Akadémiája tagja, a kutatás vezetője</i>

A kutatással kapcsolatos bővebb tájékoztatás az fka@titkarsag.mta.hu email címen érhető el.

A Melléklet A Fiatalok Helyzete az Akadémiai Pályán című riporthoz készült. A riport hivatkozása: Németh et al. (2022) *A Fiatalok Helyzete az Akadémiai pályán: az FKA 2021-ben készült felméréseinek eredményei*. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest. DOI: 10.36820/fka.2022

Illusztrációk, ábrák, tördelés: Tóth-Zs. Szabolcs (sabi.bandart.eu).

Melléklet 1. A minta további jellemzői

Ebben a Mellékletben a 2. Fejezet kiegészítő információi találhatóak. Bemutatjuk a hiányzó értékek számosságát az alapvető válaszadói jellemzők között (M1. Táblázat), a férfiak és nők arányát az MTA osztályok szerint (M2. Táblázat), a válaszadók tudományos besorolási eloszlását MTA osztályonként (M3. Táblázat), a gyermekgondozási távollét hosszát nőkre és férfiakra bontva (M4. Táblázat), illetve a gyermekek számát nemi és életkori bontásban (M5. Táblázat).

M1. Táblázat: A végső mintában lévő hiányzó értékek aránya változónként

	hiányzó értékek száma	teljes minta elemszám	hiányzó értékek százalékos aránya
Életkor	2	1104	0,18%
Nem	6	1104	0,54%
Gyermekek száma	10	1104	0,91%
Gyermekgondozási szabadság hossza	0	1104	0,00%
Tudományos besorolás	107	1104	9,69%
Beosztás	45	1104	4,08%
Tudományterület	10	1104	0,91%
Főállású munkahely (ELKH/Egyetem)	210	1104	19,02%
Főállású munkahely (összes kategória)	96	1104	8,70%
Munkavégzés helye (Budapest/ vidék)	89	1104	8,06%
Munkavégzés helye (összes kategória)	42	1104	3,80%

M1. Táblázat: A végső mintában lévő hiányzó értékek aránya változónként

	Férfi	Nő	Összesen
I. Nyelv- és Irodalomtudományok	28	53	81
II. Filozófiai és Történettudományok	44	52	96
III. Matematikai Tudományok	21	10	31
IV. Agrártudományok	37	25	62
V. Orvosi Tudományok	49	59	108
VI. Műszaki Tudományok	94	22	116
VII. Kémiai Tudományok	53	48	101
VIII. Biológiai Tudományok	82	89	171
IX. Gazdaság- és Jogtudományok	92	70	162
X. Földtudományok	44	45	89
XI. Fizikai Tudományok	56	17	73
Összesen	600	490	1090

M3 Táblázat: Tudományos besorolás tudományterületenként

	doktori (Ph.D.) hallgató	tanárseg./ tud.segéd- munkatárs	adjunk./ tud. munkatárs	docens / tud. főmunka- társ	egyetemi tanár / tud.tan.	Összesen
I. Nyelv- és Irodalomtudományok	6	8	37	15	-	66
II. Filozófiai és Történettudományok	8	16	37	21	-	82
III. Matematikai Tudományok	1	4	13	12	-	30
IV. Agrártudományok	2	7	26	22	-	57
V. Orvosi Tudományok	13	13	54	14	-	95
VI. Műszaki Tudományok	7	11	43	41	3	105
VII. Kémiai Tudományok	11	16	52	16	-	95
VIII. Biológiai Tudományok	17	33	79	26	3	158
IX. Gazdaság- és Jogtudományok	4	26	58	62	2	152
X. Földtudományok	12	18	37	12	1	80
XI. Fizikai Tudományok	4	15	31	18	2	70
Összesen	85	167	467	259	11	989

M4 Táblázat: Gyermekgondozási távollét hossza nemenként

Gyermekgondozási távollét hossza	Férfi	Nő	Összesen
Nem volt	512	267	779
3 hónapnál rövidebb	60	7	67
3 hónapnál hosszabb, de 1 évnél rövidebb	13	38	51
1 évnél hosszabb, de 3 évnél rövidebb	3	101	104
3 évnél hosszabb	-	74	74
Összesen	588	487	1075

M5 Táblázat: Gyermek számuk életkor kategóriák és nemek szerint

Életkor	Nincs gyerek		1 gyerek		2 gyerek		3 ≤ gyerek	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
26-30	62	66	4	9	3	1	1	-
31-35	113	91	44	27	13	14	11	-
36-40	74	61	38	38	44	33	31	14
41-45	39	43	32	23	56	46	37	25

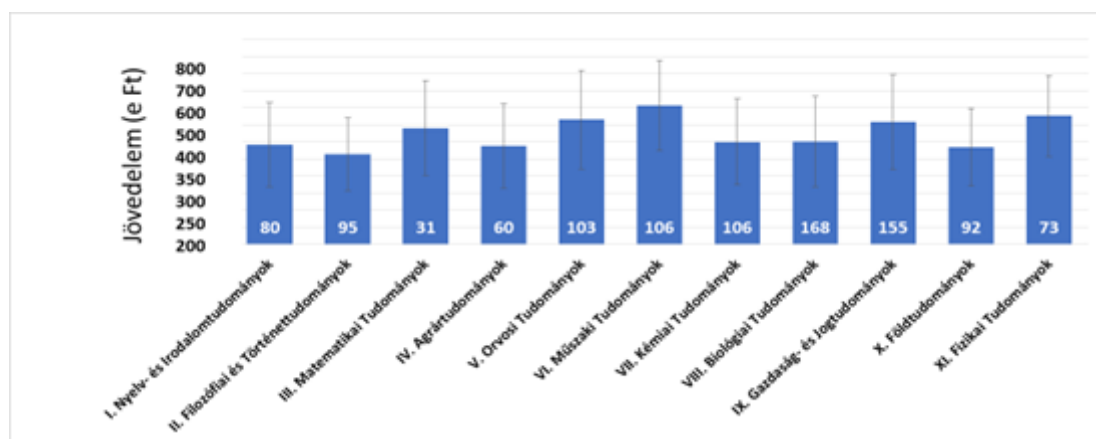
Melléklet 2. A jövedelem-eloszlás további jellemzői

Ebben a Mellékletben a 3. Fejezethez kapcsolódó kiegészítések találhatóak. Bemutatjuk a korcsoportok szerint súlyozott jövedelem-átlagokat (M6. Táblázat), a jövedelem-átlagokat MTA osztály bontásban (M1. Ábra), az átlag nettó jövedelmet nem és életkor bontásban (M7. Táblázat), az átlag nettó jövedelmet nem és a munkahely típusa szerinti bontásban (M8. Táblázat), az átlag nettó jövedelmet életkor, diszciplína és munkahely típusa szerint (M9. Táblázat), az átlag nettó jövedelmet életkor és munkahely típusa szerint (M10. Táblázat) az átlag nettó jövedelmet a tudományos teljesítmény szerint (M11. Táblázat). A munkaviszonyok átlagos számát Budapesten és más városban az M12. Táblázat tartalmazza. Ezután kitérünk a tudományos besorolás (M13. Táblázat) és a munkaviszonyok száma szerinti (M14. Táblázat), és a gyermekgondozási távollét hossza szerinti átlagos jövedelemre (M15. Táblázat).

M6. Táblázat: A jövedelem-átlagok szignifikáns különbségei a válaszadók munkahelye és neme szerint, súlyozva életkor szerint

		Összesen	Férfi	Nő
Munkahely típusa	Egyetem	395 e Ft [379 e; 442 e] N = 599	446 e Ft [424 e; 469 e] N = 329	331 e Ft [310 e; 351 e] N = 269
	Kutatóintézet	417 e Ft [391 e; 442 e] N = 250	463 e Ft [426 e; 501 e] N = 137	361 e Ft [331 e; 393 e] N = 113
Munkahely helye	Budapest	434 e Ft [415 e; 453 e] N = 560	494 e Ft [469 e; 519 e] N = 305	359 e Ft [336 e; 383 e] N = 254
	Vidék	362 e Ft [345 e; 380 e] N = 407	395 e Ft [370 e; 419 e] N = 222	323 e Ft [299 e; 347 e] N = 185

Megjegyzés: a szögletes zárójelben a 95%-os konfidencia-intervallumok szerepelnek. N-nel jelöltük a csoportok elemszámát.

M1 Ábra: Nettó jövedelmek átlaga tudományos osztály szerint. A válaszadóink közül legmagasabb átlagos fizetést a műszaki tudományok, fizikai tudományok, a gazdaság- és jogtudományok, illetve az orvosi tudományok területén dolgozók jelentették.

M7. Táblázat: Átlag nettó jövedelem nem és életkor bontásban, Ft

Életkor	Férfi	Nő	Átlag
21-25	321 152	271 784	295 605
26-30	406 530	325 289	370 888
31-35	476 571	339 704	416 473
36-40	468 775	356 026	416 826
41-45	321 152	271 784	295 605

M8. Táblázat: Átlag nettó jövedelem nem és munkahely bontásban, Ft

	Férfiak			Nők		
	Átlag	Szórás	N	Átlag	Szórás	N
Kutató Intézet	432 208	181 308	137	342 301	135 287	113
Egyetem	432 748	195 577	329	325 948	147 058	269
Állami Intézmény	401 725	140 758	20	393 636	166 120	11
Magán szektor	544 657	229 229	35	300 452	153 656	21
Egészségügy	686 000	140 374	7	497 100	184 290	15

M9. Táblázat: Átlag nettó jövedelmek életkor, diszciplína és munkahely típusa szerint, Ft

MTA osztály, tudományterület	Életkor (év)				Munkahely	
	26-30	31-35	36-40	41-45	Kutató-intézet	Egyetem, főiskola
I. Nyelv- és Irodalomtudományok	188 000	314 531	358 817	350 500	320 955	332 565
II. Filozófiai és Történettudományok	240 083	299 184	303 314	318 586	350 469	305 500
III. Matematikai Tudományok	400 500	425 444	372 313	413 000	496 929	374 370
IV. Agrártudományok	283 833	300 462	342 167	351 675	323 227	339 488
V. Orvosi Tudományok	285 500	477 950	440 086	514 788	338 000	433 250
VI. Műszaki Tudományok	399 029	469 790	566 217	535 813	446 929	504 538
VII. Kémiai Tudományok	288 735	351 875	371 333	412 333	341 241	359 500
VIII. Biológiai Tudományok	240 976	323 728	406 319	393 134	350 103	336 432
IX. Gazdaság- és Jogtudományok	377 773	372 614	476 910	448 250	490 243	417 398
X. Földtudományok	231 382	296 500	370 714	387 979	380 111	307 722
XI. Fizikai Tudományok	345 813	458 395	532 067	485 450	458 083	423 396

M10. Táblázat: Átlag nettó jövedelem életkor és munkahely típusa szerint, Ft

Életkor	Munkahely		Összesen
	Kutatóintézet	Egyetem, főiskola	
26-30	320 500	303 357	295 605
31-35	364 238	373 847	370 888
36-40	407 956	426 183	416 473
41-45	452 718	386 294	416 826

M11. Táblázat: Átlag nettó jövedelem a tudományos teljesítmény szerint, Ft

Elmúlt 3 év folyóirat cikkeinek a száma (kvintilisek)	Összesen
1	351 539
2	371 317
3	389 690
4	392 845
5	455 259

M12. Táblázat: Átlag nettó jövedelem a tudományos besorolás szerint, Ft

Tudományos besorolás	Átlagos jövedelem
PhD hallgató	278 173
Tanársegéd / tudományos segédmunkatárs	312 238
Adjunktus / tudományos munkatárs	378 480
Docens / tudományos főmunkatárs	477 889
Egyetemi tanár / tudományos tanácsadó	605 833

M13. Táblázat: Átlagos nettó jövedelem a munkaviszonyok száma szerint, Ft

Munkahelyek száma	Életkor (év)				Nem	
	26-30	31-35	36-40	41-45	Férfi	Nő
0	201 970	284 875	143 875	269 125	260 735	200 425
1	270 363	342 318	387 333	392 430	405 206	317 651
2	358 238	417 901	446 740	487 132	481 912	370 343
3	378 277	469 187	548 333	491 916	536 441	385 475
4	325 500	463 000	665 200	306 750	546 785	383 750

M14. Táblázat: Átlagos nettó jövedelem a gyermekgondozási távollét hossza szerint, Ft

Gyermekgondozási távollét hossza	Férfi	Nő
nincs	424 774	322 957
3 hónapnál rövidebb	508 351	350 500
3 hónaptól 1 évig	546 208	370 583
1 évtől 3 évig	542 167	337 588
3 évnél hosszabb	-	330 333

Melléklet 3. Az munkavégzés és elégedettség/elégedetlenség további jellemzői

Ebben a Mellékletben a 4. Fejezethez kapcsolódó részletes információk találhatóak. Budapest és vidék bontásban bemutatjuk, hogy a válaszadóknak átlagosan mennyi munkahelyük (M15. Táblázat), és ismertetjük a különböző tevékenységekre fordított heti munkaórák számát egyetem-kutatóintézet bontásban (M16. Táblázat). Ezt követően az MTA osztályok szerinti általános elégedettség mérőszámait mutatjuk be (M17. Táblázat), majd kitérünk az összes elégedettséggel kapcsolatos kérdésre kutatóintézet-egyetem és Budapest-vidék bontásban (M18. Táblázat). Végül a nemek tudományos besorolásának eloszlásait hasonlítjuk össze korcsoportok szerint (M19. Táblázat).

M15. Táblázat: Munkahelyek száma Budapesten és más városokban

Munkavégzés helye	Munkahelyek átlagos száma
Budapest	1,44
Vidék	1,41

M16. Táblázat: A heti munkaidőből különböző tevékenységekkel töltött órák száma a főállás intézményének típusa szerint (átlag)

	Heti munkaidőből tanítással töltött órák száma	Heti munkaidőből kutatással töltött órák száma	Heti munkaidőből adminisztrációval töltött órák száma	Heti munkaidőből egyéb tudományos tevékenységgel töltött órák száma	Összesen
Kutatóintézeti alkalmazás	2	1104	0,18%	0,18%	0,18%
Egyetemi és főiskolai alkalmazás	6	1104	0,54%	0,54%	0,54%

M17. Táblázat: Általános elégedettség MTA osztályok szerinti megoszlása, 5 fokozatú skála

MTA osztály, tudományterület	Életkor (év)				
	Egyáltalán nem értek egyet	Inkább nem értek egyet	Egyet is értek meg nem is	Inkább egyetértek	Teljesen egyetértek
I. Nyelv- és Irodalomtudományok	4,9%	9,9%	27,2%	44,4%	13,6%
II. Filozófiai és Történettudományok	10,6%	10,6%	18,1%	42,6%	18,1%
III. Matematikai Tudományok	-	-	41,9%	35,5%	22,6%
IV. Agrártudományok	11,7%	13,3%	40,0%	28,3%	6,7%
V. Orvosi Tudományok	11,1%	10,2%	24,1%	37,0%	17,6%
VI. Műszaki Tudományok	3,4%	13,8%	19,8%	44,8%	18,1%
VII. Kémiai Tudományok	12,5%	8,7%	22,1%	39,4%	17,3%
VIII. Biológiai Tudományok	4,7%	10,6%	30,0%	35,3%	19,4%
IX. Gazdaság- és Jogtudományok	3,8%	5,7%	18,5%	49,0%	22,9%
X. Földtudományok	2,3%	5,7%	26,4%	48,3%	17,2%
XI. Fizikai Tudományok	4,2%	5,6%	25,0%	41,7%	23,6%

M18. Táblázat: Összes elégedettségi dimenzió, 5 fokozatú skála átlag

	Kutatóintézeti alkalmazottak		Egyetemi és főiskolai alkalmazottak		Budapesti munkahellyel rendelkezők		Vidéki munkahellyel rendelkezők	
	átlag	szórás	átlag	szórás	átlag	szórás	átlag	szórás
Összességében elégedett vagyok a jelenlegi munkámmal	3,84	1,0176	3,42	1,0964	3,63	1,0787	3,43	1,0826
Ha újra kezdeném, akkor is a kutatói pályát választanám	3,69	1,2333	3,51	1,3466	3,72	1,2369	3,36	1,3908
A körülmények ideálisak a fiataloknak a kutatói pályán	2,60	1,14	2,18	1,1564	2,30	1,2052	2,14	1,1511
A munkámból nem származnak jelentős nehézségek az életemben	3,31	1,3073	3,05	1,2571	3,17	1,3048	3,06	1,2573
Jó a kommunikáció a vezetőség és a kutatók között	3,23	1,2206	2,97	1,2423	3,08	1,2443	2,98	1,2580
Mindenki része lehet a döntési folyamatoknak	2,63	1,2239	2,49	1,2056	2,55	1,2498	2,51	1,1721
A munkahelyemen a bürokrácia nem túlzott	2,42	1,2158	1,89	1,1331	2,12	1,2544	2,01	1,1716
A munkahelyemen támogatják az oktatói tevékenységemet	3,95	1,0483	3,71	1,1051	3,79	1,1126	3,73	1,0946
A munkahelyemen támogatják a kutatói tevékenységemet	4,53	0,7527	3,73	1,1279	4,00	1,1057	3,92	1,0717
Van beleszólásom a csoportomat érintő legfontosabb döntésekbe	3,49	1,1886	3,29	1,2439	3,36	1,2733	3,25	1,1938
Van beleszólásom az intézetemet érintő legfontosabb döntésekbe	2,21	1,1785	1,99	1,1319	2,04	1,1842	2,04	1,1212
A felsővezetők kompetens módon vezetnek az intézményt	3,67	1,1219	2,84	1,1941	3,16	1,2728	2,97	1,1784
Informálva vagyok az intézményben zajló dolgokról	3,43	1,0722	2,99	1,1346	3,19	1,1624	2,97	1,0792
Elégedett vagyok az irodai körülményekkel	3,77	1,1240	3,38	1,1822	3,42	1,2298	3,52	1,1213
Elégedett vagyok a technikai felszereltséggel	3,78	1,0463	3,07	1,2517	3,27	1,2686	3,29	1,1941
Elégedett vagyok az adminisztratív dolgozókkal	3,78	1,1585	3,28	1,2119	3,38	1,2344	3,47	1,1919
Elégedett vagyok a labor felszereltségével	3,71	1,0448	3,20	1,2126	3,35	1,2003	3,29	1,1644
Elégedett vagyok a könyvtár felszereltségével	3,75	1,0817	3,51	1,1191	3,45	1,1864	3,65	1,0393
Elégedett vagyok a tantermek állapotával	3,77	0,9504	3,08	1,1222	3,15	1,1486	3,13	1,0805

M19. Táblázat: Tudományos besorolás nem és életkor szerint, mintaátlagok és szignifikancia érték.
A tudományos besorolást 5 fokozatú skálán kódoltuk. 1 – Doktori hallgató, 2 – Tudományos segédmunkatárs / Tanársegéd, 3 – Tudományos munkatárs/Adjunktus, 4 – Tudományos Főmunkatárs/Docens, 5 – Tudományos Tanácsadó/Egyetemi tanár.

Munkahelyek száma	Életkor (év)			
	26-30	31-35	36-40	41-45
Férfi	1,797	2,831	3,31	3,634
Nő	1,597	2,553	3,068	3,392
t-próba szignifikancia	0,0737	0,0015	0,0023	0,0023

Melléklet 4. A publikációs teljesítmény tudományterületenként

Ebben a Mellékletben a 6. Fejezet VI.1. Táblázatát egészítjük ki. MTA osztályokra bontva mutatjuk be a 2019 és 2021 között megjelent publikációk, folyóirat publikációk és Q1-es cikkek számának, a 2019 és 2021 között kapott hivatkozások számának, valamint a társszerzők átlagos számának mutatóit.

M20. Táblázat: Tudományos teljesítmény indikátorai MTA osztály szerinti besorolásban.

MTA osztály, tudományterület	Percentilis 5%	Medián	Percentilis 95%
I. Nyelv- és Irodalomtudományok			
Publikációk száma 2019 óta	0	11	24
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	0	3	15
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	0	4
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	2	41
Társszerzők átlagos száma (fő)	0	0,14	3,87
II. Filozófiai és Történettudományok			
Publikációk száma 2019 óta	1	10	32
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	0	4	17
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	0	3
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	1,5	29
Társszerzők átlagos száma (fő)	0	0,44	4,75
III. Matematikai Tudományok			
Publikációk száma 2019 óta	1	7	20
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	0	4	15
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	1	7
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	2	39
Társszerzők átlagos száma (fő)	0,29	1,62	3,54
IV. Agrártudományok			
Publikációk száma 2019 óta	2,5	13	52,5
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	0	7	28
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	2	10
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	9	71
Társszerzők átlagos száma (fő)	2,35	4,44	7,55
V. Orvosi Tudományok			
Publikációk száma 2019 óta	0	11	38
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	0	6	17
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	3	13,5
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	13	90
Társszerzők átlagos száma (fő)	2,3	7	13,67
VI. Műszaki Tudományok			
Publikációk száma 2019 óta	0	9	29
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	0	5	17
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	1	9
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	4	72
Társszerzők átlagos száma (fő)	0,7	1,93	3,8
VII. Kémiai Tudományok			
Publikációk száma 2019 óta	0	10	30
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	0	6	28
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	5	16
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	16	118
Társszerzők átlagos száma (fő)	2,91	5,11	9,6

VIII. Biológiai Tudományok			
Publikációk száma 2019 óta	1	8	34
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	0	4	19
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	4	11
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	16	134
Társszerzők átlagos száma (fő)	2,08	6,05	15,34
IX. Gazdaság- és Jogtudományok			
Publikációk száma 2019 óta	2	13	29
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	1	5	18
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	0	4
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	5	38
Társszerzők átlagos száma (fő)	0,05	1,23	3,5
X. Földtudományok			
Publikációk száma 2019 óta	2	13	57
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	1	5	17
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	2	10
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	5	48
Társszerzők átlagos száma (fő)	0,96	3,66	6,8
XI. Fizikai Tudományok			
Publikációk száma 2019 óta	2	10	64
Folyóiratcikkek száma 2019 óta	0	5	17
Q1-es cikkek száma 2019 óta	0	3	12
Hivatkozások száma 2019 óta (függő és független)	0	15	107
Társszerzők átlagos száma (fő)	0	3	10

Melléklet 5. A COVID-19 járvány hatásainak elemzést kiegészítő információk

Ebben a Mellékletben a 7. Fejezetben kifejtett, a COVID-19 járvány hatásával kapcsolatos eredmények elemzési módszertanát fejtjük ki, és bemutatjuk a 7. Fejezetből kimaradt további eredményeket.

5.1 A COVID-19 hatást felmérő kérdések és a hatás összevont mutatója

A kérdőívben megkérdeztük, hogy milyen hatással volt a COVID-19 járvány (és a lezárások) az alábbi munkafolyamatokra: 1) kísérletek elvégzése, 2) adatgyűjtés, 3) adatelemzés, 4) írási folyamat, 5) ötletek megvitatása kollégákkal/felettesekkel, 6) eredmények publikálása, előadása, népszerűsítése, valamint 7) pályázatok írása.

Ezen túl a kitöltőknek azt is el kellett döntenie, hogy mennyire igazak rájuk ezek az állítások:

- „A munkahelyem és/vagy felettesem biztosította az otthoni munkavégzésre való átállásomat”
- „A járvány miatt bizonyos bevételi forrásaim kiestek”
- „A járvány hatására bizonytalanná vált a jelenlegi pozícióm jövője”
- „Nehezebb volt a családi életemet és a munkámat összeegyeztetnem”
- „Kevesebb időm jutott kutatási tevékenységekre”
- „Megnehezítette a szakmai kommunikációt”
- „Szakmailag elszigeteltebbnek éreztem magamat”
- „A járvány hatására szűkültek a pályázati lehetőségeim”.

A COVID-19 hatásával kapcsolatos kérdéseknél egy indexet hoztunk létre az alábbi módon. Először is, azoknál a válaszadónál, akik legfeljebb 5 kérdésre nem válaszoltak ebben a szekcióban, a hiányzó válaszokat random számokkal pótoltuk. Erre azért volt szükség, hogy minél több válaszadóról kaphassunk információt, hiszen enélkül a hiányzó értékek miatt sok kutató adatait ki kellene hagynunk az elemzésből. Főleg a kísérleteket nem végző kutatók adatai vesznének el, mivel magasan a legtöbb választ (411-et) a kísérletek elvégzésére vonatkozó kérdésnél kellett ilyen módon kipótolnunk. Az így kiegészített változóknak vettük az első főkomponensét, és ezzel megkaptunk egy COVID-hatás változót, ami annál alacsonyabb értéket vesz fel, minél negatívabban érintett valakit a COVID-19 pandémia. A főkomponens elemzésből kiderült, hogy az így kapott változó az alábbi tényezőkkel áll a legszorosabb összefüggésben: írási folyamat (korreláció az indexszel: 0,68), adatelemzés (0,67), ötletek megvitatása kollégákkal (0,66), „Szakmailag elszigeteltebbnek éreztem magamat” (-0,64), „Kevesebb időm jutott kutatási tevékenységekre” (-0,64), „Megnehezítette a szakmai kommunikációt” (-0,62). A változót végül 974 kutató esetében tudtuk létrehozni, mert ők adtak választ elegendő kérdésre a kérdőív ezen utolsó szakaszában.

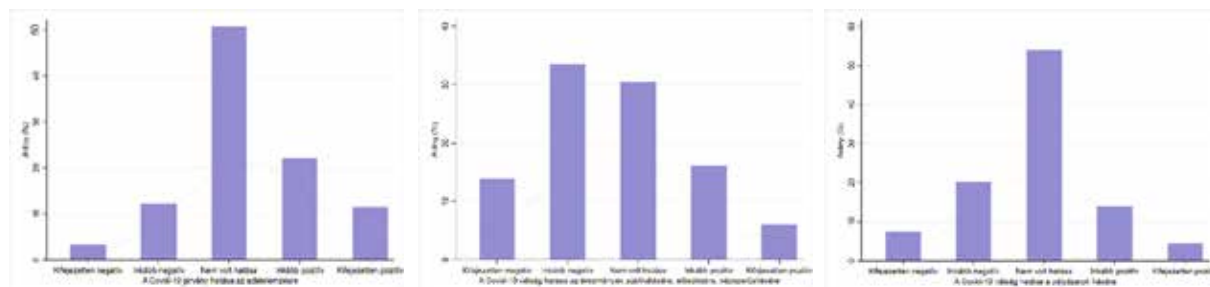
A továbbiakban megpróbáltuk megbecsülni, hogy az egyes tényezők mennyire befolyásolták azt, hogy kit hogyan érintett a COVID-19 válság. Egyszerű többváltozós regressziókat becsültünk OLS-módszerrel, ahol a kimenet az általunk létrehozott COVID-hatás változó volt, a magyarázó változók között pedig az alábbiak szerepeltek: a válaszadó neme, van-e gyereke, jövedelmi kategóriája, munkahely jellege és helye (fővárosban, vidéken vagy külföldön), illetve hogy vezető pozícióban dolgozik-e. Emellett külön becslésekben hozzáadtuk a modellhez a tudományterületek és a családi állapot változóit, illetve két kérdésre adott választ, amelyek azt firtatták, hogy a külföldi konferenciák, illetve a külföldi intézmények látogatása mennyire fontos az adott kutató karrierje szempontjából. A becslések közül három eredményét szerepeltettük a VII.1-es Táblázatban, a többit kérésre az olvasók rendelkezésére bocsátjuk.

Külön regressziókat becsültünk az egyes kérdésekre is (rendezett probitokat. A 9.4.2-es Fejezet-részben e becslések eredményeit is felhasználjuk. Természetesen kérésre az így becsült együtthatókat

is elérhetővé tesszük.

5.2 A COVID-19 hatásával kapcsolatos további eredmények ismertetése

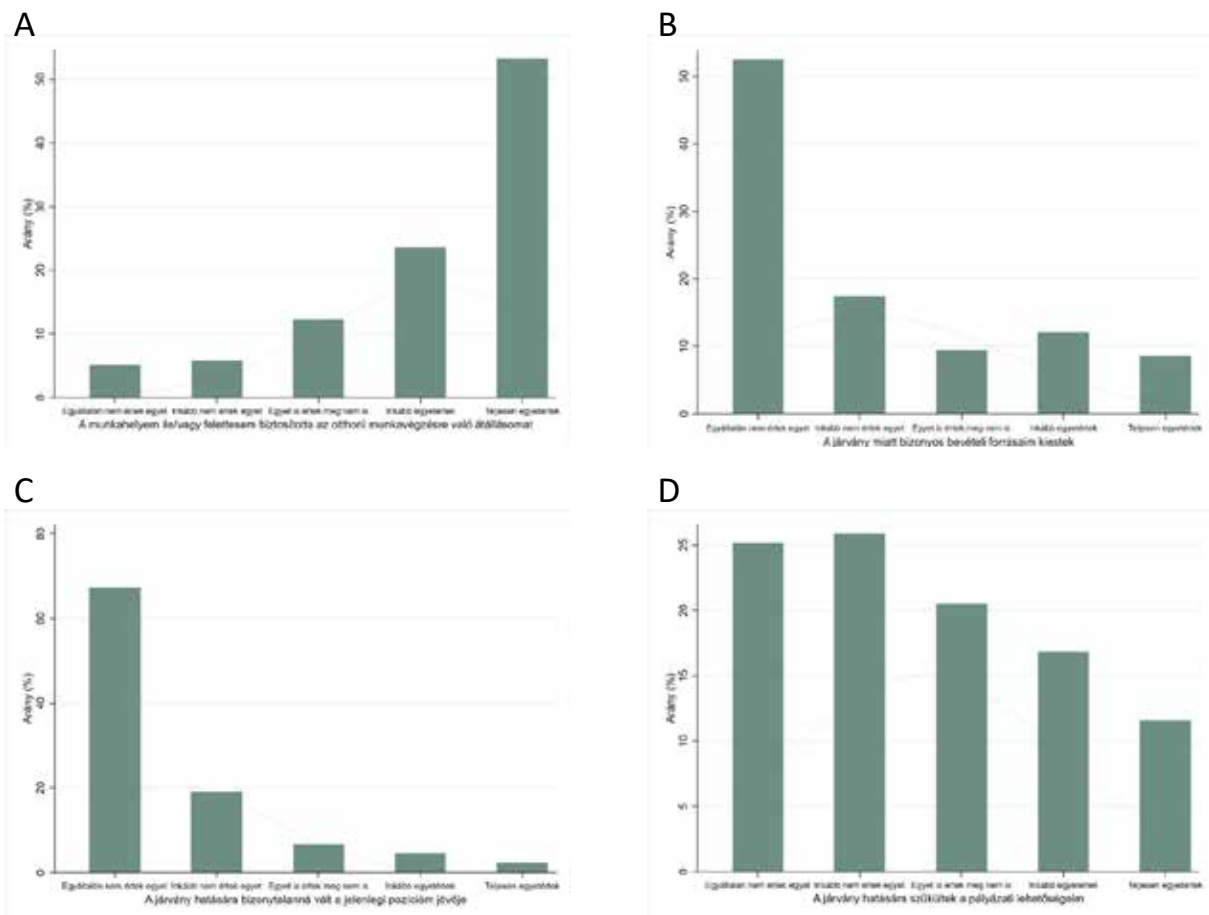
A kutatási adatok elemzésére a járvány nem volt hatással a válaszadók 51,1%-a esetében, míg 33,2% jobban tudott a járvány alatt adatot értékelni és csak 15,7% számolt be arról, hogy negatívan érintette az adatfeldolgozási aktivitását a járványhelyzet (M2.A ábra). A regressziós elemzés kizárólag a gyermekes kutatók esetében igazolt szignifikáns negatív hatást erre a munkafolyamatra, míg a gyermektelenek, a kutatóintézetekben dolgozók, valamint a 701.000–800.000 Ft közötti nettó átlag jövedelműek esetében a járvány szignifikáns pozitív hatást gyakorolt az adatok elemzésére, minden egyéb változatlansága mellett.

M2. Ábra: A COVID-19 járvány hatása (A) az adatelemzésre, (B) az eredmények publikálására, előadására és népszerűsítésére, valamint (C) a pályázatírásra.

Az eredmények bemutatására (publikálására, előadására és népszerűsítésére) szolgáló aktivitásokat a válaszadók 47,6% esetében negatívan, 30,4% esetében semleges módon, és 22,0% esetében pozitívan befolyásolta a pandémia (M2.B ábra). Ezen munkafolyamat esetében is szignifikáns eltérést mutattunk ki részletes vizsgálataink során a gyermekesek (enyhe negatív hatás) és a gyermektelenek (erőteljes pozitív hatás) között. Enyhe pozitív hatással volt az eredmények disszeminációjára a pandémia a 35 év feletti körében, a 701.000–800.000 Ft közötti nettó összjövedelműek esetében, a vezető beosztásúaknál, az elváltaknál és megözvegyülteknél, a vidéki munkahelyen dolgozónál, míg negatív hatásról számoltak be azok, akik karrierjük szempontjából fontosnak értékelik a külföldi konferenciákat – ha minden egyéb változót konstans értéken vesszük. Érdekes módon szignifikáns pozitív hatásról számoltak be azok, akik számára egyáltalán nem fontosak a külföldi intézménylátogatások (szemben azokkal, akik számára fontosak, illetve azokkal, akik számára nincs jelentőségük).

Ahogy az adatok elemzésére (M2.A ábra), úgy a válaszadók szerint a pályázatírásra sem volt jelentős hatása a COVID-19 pandémiának (54,2% szerint semmilyen hatása nem volt rá, 27,5% szerint negatívan és 18,3% szerint pozitívan hatott a pandémia a pályázatíró aktivitásukra) (M2.C ábra). Ugyanakkor ebben az esetben is a részletes regressziós elemzés egyértelműen kimutatta (ceteris paribus) a gyermekesek esetében a járvány negatív, és a gyermektelenek esetében a pozitív hatását a pályázatok elkészítésére. Az egyetemi oktatókhoz képest a kutatóintézetekben dolgozók szignifikánsabban pozitívabban értékelték a pandémia hatását a pályázatírásra, ahogy azok is, akik számára egyáltalán nem fontosak a külföldi intézménylátogatások.

M3. Ábra: A COVID-járvány hatása a munkavégzésre, bevételekre és karrier kilátásokra a válaszadók szerint. (A) „A COVID-járvány során a munkahelyem és/vagy felettesem biztosította az otthoni munkavégzésre való átállásomat.” **(B)** „A COVID-19 járvány miatt bizonyos bevételi forrásaim kiestek. **(C)** A járvány hatására bizonytalanra vált a jelenlegi pozícióm jövője. **(D)** A járvány hatására szűkültek a pályázati lehetőségeim.

A COVID-19 pandémia hatását vizsgáló következő kérdésben az otthoni munkavégzés körülményeire és hatására voltunk kíváncsiak. Azzal a megállapítással, hogy „a munkahelyem és/vagy felettesem biztosította az otthoni munkavégzésre való átállásomat” a válaszadók többsége (77,1%) egyetértett (ebből 53,0% teljesen egyetértett vele, és 24,1% „inkább egyetértett” vele) (M3.A ábra). Köztes álláspontot („egyet is értek meg nem is”) 12,2% képviselt, egyet nem értést pedig 10,7% (5,2% egyáltalán nem értett egyet a fenti megállapítással, és 5,6% inkább nem értett vele egyet). A fentiek azt mutatják, hogy a felsőoktatásban és a K+F+I szektorban az otthoni munkavégzésre való átállás viszonylag problémamentesen zajlott a többség számára. Az egyetemeken dolgozókhöz képest a kutatóintézeti munkatársak szignifikánsan jobbnak ítélték meg a munkahelyük támogatását az otthoni munkavégzésre való átállás során, míg az egészségügyben dolgozók szignifikánsan negatívan nyilatkoztak ugyanerről a kérdésről – minden egyéb változatlansága mellett.

A válaszadók több, mint felének (52,4%) a bevételi forrásait egyáltalán nem befolyásolta a járványhelyzet, 17,6% esetében inkább nem befolyásolta a járvány a pénzügyeit, 9,2% adott köztes választ („egyet is értek meg nem is”), és 20,7% nyilatkozott úgy, hogy a járvány hatására bizonyos bevételi forrásai kiestek (M3.B ábra). Részletes regressziós elemzésünk alapján a kutatóintézetek, a gyermektelenek, a kutatóintézetekben és kormányzati szervezetekben dolgozók bevételi forrásait érintette szignifikánsan kevésbé a járványhelyzet, és azokat, akik nem tartják fontosnak a külföldi konferenciákat a saját karrierjük szempontjából – ceteris paribus. Ezzel szemben a gyermekek és vezető beosztásúak esetében volt szignifikáns negatív hatása, fizetési kategóriától függetlenül.

Szerencsére a válaszadók túlnyomó többsége (86,3%) nem értett egyet azzal, hogy a járvány hatására bizonytalanra vált a jelenlegi pozíciójának a jövője, továbbá csak 6,8% foglalt el köztes álláspontot és 6,9% volt, aki egyetértett a fenti megállapítással (M3.C ábra). Részletes regressziós elemzésünk

ugyanakkor kimutatta, hogy fizetési kategóriától függetlenül a kutatónők, a gyermektelenek, a kutatóintézetekben és kormányzati szerveknél dolgozók, és azok, akik számára nem fontos sem a külföldi konferencia részvétel, sem a külföldi tanulmányút, nyilatkoztak úgy, hogy nem hatott a pozíciójukra a pandémia, míg a külföldön élők úgy érezték, hogy a járvány hatására bizonytalanabbá vált a jelenlegi pozíciójuk jövője – ha minden egyéb változót konstansként kezelünk.

A válaszadók kicsit több, mint a fele (50,9%) nem ért egyet azzal, hogy pályázati lehetőségei szűkültek a járvány hatására, míg 28,2% egyetért a fenti állítással, és közel 20,9% nem foglalt egyértelműen állást („egyet is értek meg nem is”) (M3.C ábra). A részletes regressziós analízis alapján az előző kérdéshez nagyon hasonló válaszokat kaptunk. A pályázati lehetőségeik járvány következtében történő szűkülését elsősorban a gyermekes kutatók jelezték, míg a fenti állítással fizetési kategóriától függetlenül nem értettek egyet a kutatónők, a gyermektelenek, a 35 év feletti, a kutatóintézetekben dolgozók és a vidéki munkahelyűek (ceteris paribus). Akik számára a nemzetközi konferencia részvételek és kutatóintézet látogatások nem fontosak, ők sem gondolják úgy, hogy szűkültek volna a pályázati lehetőségeik.

